

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Częstochowie

z udziałem zainteresowanego P. Spółki z o.o. w likwidacji w C.

o odpowiedzialność członka zarządu a składki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 20 kwietnia 2026 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt III AUa 1755/18,

umarza postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 stycznia 2021 r. Sąd Najwyższy (w sprawie poprzednia sygn. akt. I USKP 69/21) zawiesił z urzędu postępowanie kasacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 398¹² k.p.c. ze względu na śmierć strony – odwołującego J. M., sprawa ta toczyła się z udziałem zainteresowanego płatnika składek P. sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w C., w przedmiocie przeniesienia na odwołującego, na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 29 grudnia 2017 r., odpowiedzialności za zobowiązania płatnika składek z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych

Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 85.453,01 złotych.

Odpis aktu zgonu złożył do akt Sądu Najwyższego jego pełnomocnik adwokat, informując o śmierci ubezpieczonego w dniu 4 grudnia 2020 r.

Odpis postanowienia Sądu Najwyższego o zawieszeniu postępowania został doręczony pełnomocnikowi zmarłego odwołującego adwokatowi Ł. K. oraz pełnomocnikowi organowi rentowemu radcy prawnemu Ł. F., a także wysłany na adres zainteresowanego płatnika składek P. sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w C., dwukrotnie awizowany ze skutkiem doręczenia.

Od chwili zawieszenia postępowania kasacyjnego do Sądu Najwyższego nie wpłynął wniosek o jego podjęcie ani nie zgłosili się i nie zostali wskazani następcy prawni zmarłego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd zawiesza postępowanie z urzędu w razie śmierci strony. Zawieszenie postępowania jest obligatoryjne i następuje do czasu zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego. Zgodnie z bowiem z art. 180 § 1 pkt 1 k.p.c. sąd postanowi podjąć postępowanie z urzędu, gdy ustanie przyczyna zawieszenia, w szczególności – gdy przyczyną zawieszenia była śmierć strony – z chwilą zgłoszenia się lub wskazania następców prawnych zmarłego albo z chwilą ustanowienia we właściwej drodze kuratora spadku. W przypadku śmierci strony na etapie postępowania kasacyjnego – poza tokiem instancji, po zaskarżeniu skargą kasacyjną prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji – zawieszeniu podlega jedynie postępowanie kasacyjne. Taką treść miało postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2021 r.

W rozpoznawanej sprawie nie zostali wskazani (przez stronę powodową) spadkobiercy zmarłego odwołującego J. M. ani nie zgłosili się sami do Sądu Najwyższego, wykazując, że są następcami prawnymi zmarłego. Sąd Najwyższy nie został również powiadomiony o ustanowieniu kuratora spadku.

Istniały w związku z tym podstawy do umorzenia postępowania kasacyjnego na podstawie art. 182 § 1 pkt 5 k.p.c., zgodnie z którym sąd umarza postępowanie

zawieszone z powodu śmierci strony po upływie pięciu lat od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania z tej przyczyny.

Wobec upływu ponad pięciu lat od daty wydania przez Sąd Najwyższy postanowienia o zawieszeniu postępowania z powodu śmierci pozwanego należało umorzyć postępowanie kasacyjne na podstawie art. 182 § 1 pkt 5 oraz § 3 i § 4 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Umorzenie postępowania z przyczyn wskazanych w art. 182 § 1 pkt 5 k.p.c. może nastąpić – w przypadku śmierci strony – także w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, w szczególności w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z: 26 października 2007 r., IV CKN 1276/00, LEX nr 1482422; 2 lutego 2017 r., I PK 174/06, LEX nr 3374032; 16 stycznia 2018 r., III UK 18/17, LEX nr 2490612; 28 czerwca 2022 r., I UK 122/17, LEX nr 3457532; 27 lutego 2025 r., II USK 73/21, Legalis nr 3201610).

Umorzenie postępowania kasacyjnego w rozpoznawanej sprawie oznacza, że pozostaje w obiegu prawnym prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28 marca 2019 r., III AUa 1755/18 (art. 182 § 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.). Postępowanie sądowe w stosunku do zmarłego J.M. (i jego ewentualnych następców prawnych) zostało zatem zakończone.

(J.K.)

[a.ł]